

pionirskom uzrastu. Istovremeno klub počinje sudjelovati na međunarodnim turnirima, gdje također ostvaruje zapažene rezultate osvajajući medalju za medaljom. Tih je godina klub preselio mjesto treniranja iz tadašnjega Doma braće Ribar u tadašnji Dom mladosti. Ipak, zbog nedostatka dokumenata i ostalih izvora nije bilo moguće kvalitetnije opisati razdoblje kluba od početka osamdesetih do 1993.

Devedesete označavaju novi početak kluba koji je zapao u financijske poteškoće, ali nova uprava je racionalnijom financijskom politikom uspjela stabilizirati klub. To je bilo razdoblje konsolidacije kluba u organizacijskom i natjecateljskom smislu. Krajem devedesetih, 35 godina nakon osnivanja, klub je napokon dobio odgovarajuću judašku dvoranu. Tih godina klub počinje nastupati na europskim prvenstvima, a ubrzo na njima počinje ostvarivati i zapažene rezultate. Od 2003. klub se natječe u Prvoj hrvatskoj judo ligi, gdje također ostvaruje vrijedne rezultate, a klupske se mlade kategorije, zahvaljujući kontinuiranom školovanju trenera i njihovom radu s djecom, redovito vraćaju s medaljama osvojenima na judaškim natjecanjima. Svi ti uspjesi teško bi se ostvarili da klub nije ulagao u svoje trenere koji su redovito išli na trenerska usavršavanja u Koreju i Japan. Zbog svojih je uspjeha judaški klub Istarski borac višekratno biran za najbolju sportsku udrugu Istarske županije i Grada Pule.

Ova je monografija uspješno predstavila priču o korijenima i rastu danas uspješnoga sportskog kluba koji je od skromnih početaka, zahvaljujući entuzijazmu i mukotrpnom radu njegovih članova, uspio dosegnuti status uglednoga sportskog kluba ne samo u županiji već i u cijeloj zemlji. Zaljubljenici u sportske monografije i ljubitelji povijesti sporta neosporno će uživati u ovom uratku sportaša i liječnika Marina Derossija.

Igor Jovanović

(Pogled u) muzejsko elektroničko nakladništvo, ur. Snježana Radovanlija Mileusnić, Zagreb: Muzejski dokumentacijski centar, 2015., 123 str.

(Pogled u) muzejsko elektroničko nakladništvo treća je knjiga edicije Muzejskoga dokumentacijskog centra Kako objaviti dobru muzejsku knjigu, a pri-

kazuje tekstove izlaganja i prezentacije održane na istoimenoj radionici za stručno muzejsko osoblje posvećenoj elektroničkom nakladništvu.

Nakon uvodnih riječi ravnateljice Muzejskoga dokumentacijskog centra (MDC) Višnje Zgaga i urednice publikacije Snježane Radovanlija Mileusnić o složenom putu muzejskoga izdavaštva i njegovoj budućnosti, slijedi rad Maje Šojat-Bikić „Muzejska mrežna stranica kao kiberžanr, ili: Kakva bi trebala biti muzejska mrežna stranica“ (12–27). Autorica donosi niz korisnih i nezaobilaznih smjernica za uspostavu i održavanje mrežnih stranica. Ističe kako danas svaki muzej bira kako će na internetu predstaviti svoje sadržaje i komunicirati sa zajednicom korisnika. Mnogi muzeji na svojim mrežnim stranicama repliciraju tradicionalne oblike komunikacije iz tiskanih medija – vodiča, kataloga, brošura, biltena i sl. (tzv. *brochureware* kao replika tekstualnih žanrova), dok drugi pronalaze i realiziraju inovativne načine komuniciranja s korisnicima u novim *ciber*-žanrovima (digitalni žanrovi, odnosno oni žanrovi koji potpuno ovise o novom mediju).

Slijedi rad Tanje Buzina „Hrvatski arhiv weba“ (28–36), u kojem je autorica prikazala način i svrhu rada Hrvatskoga arhiva weba. Mrežni arhivi nacionalnih knjižnica, kao i Hrvatski arhiv weba, zbirke su sadržaja s interneta pohranjene na računalnom poslužitelju knjižnice ili na nekom drugom za to određenom poslužitelju. Za razliku od institucijskih repozitorija, zbirke digitalizirane građe i sl., temeljna je zadaća arhiva trajno čuvanje građe. U HAW-u je do danas arhivirano oko 70 mrežnih sjedišta muzeja i time ostaje zabilježena povijest internetskoga muzejskog nakladništva.

Stručnjaci iz Sveučilišnoga računskog centra (Srce) Draženko Celjak, Nino Katić i Miroslav Milinović predstavljaju „Hrčak: portal otvorenog pristupa hrvatskim znanstvenim i stručnim časopisima“ (37–45), među kojima je i sve više onih iz muzejskoga nakladništva. Portal Hrčak prvi je put predstavljen 7. veljače 2006., kada je i pušten u puni produkcijski rad. Danas je Hrčak referentan izvor informacija, repozitorij koji, prema podacima iz rujna 2014., na jednom mjestu okuplja više od 360 časopisa te nudi pristup na više od 9400 brojeva s preko 110.000 radova.

Snježana Radovanlija Mileusnić autorica je rada „Muzejski časopisi u elektroničkom obliku“ (46–66), u kojem prenosi preporuke za izradu elektroničkih, odnosno mrežnih serijskih publikacija koje je izradila Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu. Ujedno je analizirala i trenutno stanje hrvatskoga elektroničkoga muzejskog nakladništva, navela je prednosti i

nedostatke elektroničkih časopisa te to potkrijepila primjerima hrvatskih i inozemnih muzeoloških e-časopisa.

Adriana Gri-Štorga u radu „Digitalni repozitorij Arheološkog muzeja Istre“ (67-82) opisuje rad Arheološkoga muzeja Istre u izradi digitalnoga repozitorija te okolnosti koje su dovele do njegova nastajanja. Najstariji počeci izdavaštva Arheološkoga muzeja Istre sežu u 1957. godinu. Od 1957. do 2011. sve su publikacije Muzeja izlazile isključivo u tiskanom obliku. Časopis *Histria archaeologica* izlazi periodično od 1970., članci su tematski vezani za arheologiju, povijest i umjetnost s područja Istre, a ukupno su izišla 44 broja. Serija Katalozi Arheološkog muzeja Istre prati izložbe koje organizira Muzej, izlazi redovito od 1979., a do danas su objavljena 83 broja. Serija Monografije i katalozi Arheološkog muzeja Istre izlazi od 1985. i tematski prati rezultate arheoloških istraživanja, a sveukupno broji 24 sveska. Katalozi Edukacijskog odjela slijede radionice i izložbe Edukacijskoga odjela Muzeja i do danas je izišlo 12 svezaka. Razvojem tehnologije i željom da sadržaj muzejskih publikacija bude dostupan što širem krugu stručnih korisnika u Hrvatskoj i inozemstvu, Muzej ta izdanja počinje objavljivati i u elektroničkom obliku. Za objavu u elektroničkom obliku izabran je Portal Hrčak, koji je nudio sve uvjete koje je Muzej kao izdavač želio postići. Zahvaljujući velikom broju posjeta na Hrčku, Muzej je odlučio skenirati sve starije sveske svojih serija. Tijekom četiri godine pohranjeno je ukupno 160 svezaka, a cijeli proces još traje za sva novotiskana muzejska izdanja. Arheološki muzej Istre ima svoju mrežnu stranicu, koja je redizajnirana 2011. i na njoj možemo iščitati sve podatke o Muzeju, njegovu ustroju, stalnom postavu, izložbama, dislociranim zbirkama, projektima i o izdavaštvu. Od 2012. Muzej je zastupljen i na društvenoj mreži *Facebook*, preko koje objavljuje i dijeli informacije vezane za sva događanja koja vodi.

Marin Kirinčić u radu „Muzejska prirodoslovna biblioteka na elektroničkim medijima“ (83-96) i Zoran Svrtan u radu „Elektroničko izdavaštvo u Muzeju za umjetnost i obrt“ (97-109) opisali su iskustva u izradi elektroničkih publikacija na materijalnim nosačima postavivši pitanja njihove daljnje primjene u muzejskome elektroničkom nakladništvu s obzirom na ubrzan razvoj suvremene tehnologije.

Za kraj je Denis Bučar u radu „Pregled i primjena softvera otvorenog koda“ (110-119) predstavio neke softvere otvorenoga koda (*open source*) kojima se mogu koristiti svi muzealci u pripremi i izradi elektroničkih publikacija.

U ovoj se knjizi posvećenju temi muzejskih elektroničkih publikacija mogu pronaći mnoge važne i korisne upute te smjernice za izradu publikacija koje su dostupne u digitalnom obliku, a posebna je pozornost usmjerena na detaljne prikaze elektroničkih časopisa i muzejskih mrežnih stranica.

Vanessa Toić

Towns and Cities of the Croatian Middle Ages: Authority and Property,
edited by Irena Benyovsky Latin and Zrinka Pešorda Vardić, Zagreb:
Hrvatski institut za povijest – Croatian Institute of History, 2014., 534 str.

Hrvatski institut za povijest 2014. je godinu obilježio intenzivnom izdavačkom djelatnošću. Među raznim izdanjima ove uзорite institucije posebno se ističu djela objavljena *in lingua franca* suvremene znanosti, nužnoga izdanja koje hrvatsku historiografiju smješta u globalni diskurz. Upravo je tako uređen zbornik radova s međunarodnoga znanstvenog skupa *Grad hrvatskog srednjovjekovlja: vlast i vlasništvo*, koji je Institut organizirao u studenom 2010., okupivši brojne ugledne znanstvenike iz polja srednjovjekovne povijesti. Ukupno dvadeset i dva priloga, koji kronološki pokrivaju razdoblje od kasne antike do početka ranoga novog vijeka, a prostorno zatvaraju područje od istočnoga Jadrana do središnje Europe, okupljena su u osebujnu monografiju koja donosi razne odgovore na pitanja odnosa vlasti i prostora u srednjem vijeku na primjerima gradova koji su znatno slabije zastupljeni u međunarodnim sintezama i priručnicima urbane povijesti medievalne Europe. Među njima se nalaze i dva rada koji se bave istarskom tematikom.

Nakon kratkoga uvodnika (5-6), crtica o autorima (7-10) i kazala sadržaja (11-12), zbornik otvara članak urednice Irene Benyovsky Latin „Uvod: Grad hrvatskog srednjovjekovlja: vlast i vlasništvo“ („Introduction: Towns and Cities of the Croatian Middle Ages: Authority and Property“, 13-34), u kojem se pobliže opisuju teme kojima se svezak bavi, smještajući problematiku u širi europski kontekst. Od razvoja pravnih doktrina vlasništva nad zemljom od ranoga do kasnoga srednjeg vijeka preko odnosa središnje vlasti i gradova, Crkve i urbanoga vlasništva, autorica na pregledan način i s bogatim znanstvenim aparatom kontekstualizira temeljna žarišta publikacije. Na kraju je objašnjen i raspored tekstova koji nije podijeljen ni krono-